

at man nationalt selv skulle kunne begrunde en skærpet lovgivning over for sine samhandels-partnere, giver det efter min opfattelse ingen mening, men til gengæld vil jeg meget gerne medgive, at den måde, man gør det på i dag i WTO, langtfra er særlig ønskelig eller acceptabel. Der burde efter vores opfattelse være en form for domstol, som havde en langt højere grad af miljøindsigt, og som i langt højere grad var forpligtet til, at de miljømæssige og sundhedsmæssige overvejelser skulle indgå i afgørelserne i de konkrete sager.

Så er der endelig spørgsmålet om, med hvilken vægt man skal kunne dokumentere, og her er det efter vores opfattelse væsentligt, at hvis der er bare rimelig baggrund for at sige, at her er der en risiko, skal man kunne få sine regler accepteret efter forsigtighedsprincippet – altså en relativt let bevisbyrde på miljøets og sundhedens vegne.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Lige til fortsat afklaring: Indebærer hr. Jørn Jespersens synspunkt, at hr. Jørn Jespersen fuldt ud accepterer, at det enkelte land kan risikere ikke at kunne føre sin egen linje på miljøområdet igennem, fordi man må vente og vente og vente på internationale organers beslutninger med alle de risici, det indebærer? Sådant forstod jeg hr. Jørn Jespersen, og det vil jeg gerne have en bekræftelse på.

Der er noget andet, jeg er lidt usikker på i hr. Jørn Jespersens betragtninger. Hr. Jørn Jespersen startede med at tale om, at det er vigtigt, at tingene er dokumenterede, og at der er fagligt belæg, men så sluttede hr. Jørn Jespersen af med at sige, at det er vigtigt at have en risikovurdering, der ikke er alt for tyngende. Indebærer det, at hr. Jørn Jespersen mener, det er tilfredsstillende, hvis man blot kan begrunde – selvfølgelig ud fra de sundhedsmæssige og miljømæssige effekter – og at alverdens videnskabsmænd ikke skal være enige om det, at det er dér, lokummet brænder?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hr. Søren Kolstrup spørger om to ting.

For det første: Skal man vente og vente, indtil man har fået sine strengere regler godkendt et eller andet sted? Det skal man ikke efter vores opfattelse. Det må være sådan, at når man i Danmark eller i EU eller andre steder har ved-

taget nogle regler af miljømæssige, dyrevelfærdsmæssige, forbrugerpolitiske hensyn, er de gældende. Men det er klart, at hvis der senere kommer en afgørelse, som går imod de regler, må man selvfølgelig tage den til efterretning. Man har på frivillig basis meldt sig ind i et internationalt samarbejde og lovet at overholde reglerne, og hvis det så viser sig, at her har man altså ikke kunnet løfte sin bevisbyrde, må man jo tage det til efterretning og ændre sine regler efterfølgende. Så kan man diskutere, om reglerne er gode nok, og den diskussion deltager jeg meget gerne i, for det er de efter vores opfattelse langtfra på nuværende tidspunkt.

Det andet spørgsmål gik på det nationale, på dybden i argumentationen. Det er jo en meget stor diskussion, kan man sige, men efter vores opfattelse er det sådan, at hvis en rimelig mængde fagfolk inden for et bestemt område siger, at her er der en reel risiko for miljø og sundhed, bør det i sig selv være nok til, at man kan håndhæve strengere regler.

Det er en meget lang diskussion, og der er kommet et oplæg fra Europa-Kommissionen for nylig, som på nogle punkter er rimelig godt, men på andre punkter er meget svagt. Efter vores opfattelse bør et sådant spørgsmål som alternativer også indgå i overvejelserne. Hvis man kan påvise, at en given produktion kan udføres på en anden måde, og at der er et alternativt stof, bør det i sig selv være nok til også her at anvende forsigtighedsprincippet.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Søren Kolstrup for den tredje og dermed sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg forstod hr. Jørn Jespersens svar således, at SF's holdning i sidste instans kunne betyde – ikke fordi hr. Jørn Jespersen ønsker det, for det vil jeg ikke beskyldte hr. Jørn Jespersen for – at et land faktisk, hvis det indgår en aftale, kunne blive nødt til i allerallersidste instans at fjerne en miljøforbedring på grund af en international aftale.

Hvis det er en korrekt forståelse af hr. Jørn Jespersen, vil jeg opfordre hr. Jørn Jespersen til at overveje sin holdning meget nøje og også overveje meget nøje, hvornår man skal tilslutte sig en international aftale. Jeg ved ikke, om de overvejelser indgår i hr. Jørn Jespersens beslutningstagen, men jeg går da ikke ud fra, at hr.